

СРПСКА НЕЗАВИСНОСТ

ОРГАН НАРОДНО-ЛИБЕРАЛНЕ СТРАНКЕ.

ЦЕНА ЗА СРЕДНУ:
 НА ГОДИНУ 24 ДИНАРА, НА ПО ГОДИНЕ 12 ДИНАРА, НА ЧЕТВРТ ГОД. 6 ДИНАРА
 ЗА ОСТАЛЕ СВЕЊЕ НА ВАРШАВСКОМ ПОШТОМ:
 НА ГОДИНУ 30 ФРАНКА, НА ПО ГОДИНЕ 15 ФР. НА ЧЕТВРТ ГОД. 8 ФР.
 ЗА АУСТРО-УГАРСКИ:
 НА ГОДИНУ 15 ФОР. У ВАНИ, НА ПО ГОД. 8 Ф. НА ЧЕТВРТ ГОД. 4 Ф.
 ЗА СВЕ ОСТАЛЕ ПРЖАВЕ:
 НА ГОДИНУ 36 ФРАН., НА ПО ГОДИНЕ 18 ФР., НА ЧЕТВРТ ГОД. 10 ФР.

ИЗЛАЗИ У БЕОГРАДУ
 УТОРНИКОМ, ЧЕТВРТАКОМ, И НЕДЕЉОМ
 НА ЦЕЛОМ ТАБАКУ
 РЕДАКЦИЈА И АДМИНИСТРАЦИЈА У КУЛ Г. КОСТЕ ЦРНОГОРЦА
 ГОСПОДСКА УЛИЦА БР. 7.

ЗА ОГЛАСЕ РАЧУНА СЕ:
 ПРВИ ПУТ 12 ДИНАРА ПАРА ОД РЕДА, А ПОСЛЕ СВАКИ ПУТ 6 ФР.
 ЗА ПРИПОСЛАНО 50 ПАРА ДИНАРА ОД РЕДА.
 Рукописи шаљу се уредништвоу, а преплата администрацији
 "СРПСКЕ НЕЗАВИСНОСТИ".
 РУКОПИСИ НЕ ВРАЋАЈУ СЕ. НЕПЛАЋЕНА ПИСМА НЕ ПРИМАЈУ СЕ

ПОЗИВ

Управа „Дружине за потпомагање српске књижевности“, на основу чл. 12. друштвених правила решила је: да се ради постижења друштвених цели раснише друга уплата на издате удеонице са по дванаест динара од сваке удеонице. Ова уплата има се положити најдаље до краја Јануара 1883. године.

Г.Г. удеоничари из Београда предаће уплату друштвеном благајнику г. Јакову Туцаковићу на његову привремену признаницу. А г.г. удеоничари из унутрашњости Србије могу уплате предати својим подружницама, од којих ће добити привремене признанице, или непосредно послати благајнику поштанском упутомницом.

26. Новембра 1883. год.

Бр. 4.

Председник Управе
 А. Васиљевић.
 Благајник
 Јан. Туцаковић.

Члан и деловода
 Бор. Ж. Ђорђевић.

СКУПШТИНСКА АДРЕСА

Кад се год пређашњих година са-стајала народна скупштина, она је имала то добро својство, да у себе привуче сву ону гасовиту струју, која се у земљи преко године на-купи. Ту је бивало кад живљег кад слабијег трвења, али га је свагда бивало. Земља је обично с пажњом и заузетом пратила рад својих заступника, распитивала за њихове говоре, њихове гласове и њихова закључења. А кад се скупштинска дворана затвори, у земљи опет за-влада тишина. Сваки је гледао свој посао, очекујући, да ће прва скуп-штина, која дође, поправити или из-менити оно, што је још за поправ-ку или измену остајало. Живело се у доброј вери и добром надању; ни-кад није наступила клоуност ни малаксалост. Но сад као да бива сасвим другачије. У место да скуп-штина прима у себе разне гасови-те струје, те да их регулише, она, отив, пушта из своје средине

по земљи незадовољство, раздраже-ност и узрујаност — немоћна да и-шта темељито расправи, уреди и упути тако, да јавно мишљење по-стаје сваки даном све хладније пре-ма њеним расправама и одлукама. Отуда је, што је земља постала сас-вим равнодушна према садашњој сесии народне скупштине, не оче-кујући од ње ни намирења својим потребама, ни лека својим болама; да, не само што од ње ништа не-очекује, но, напротив, изгледа, да зебе и боји се каквих нових изне-нађења њених.

Изгледа, као да и сами данашњи скупштинари то увиђају, па кад из-ван теснога круга присталица да-вашње владавине, ни од куда не добију одобрења у своме правцу, но, напротив, на свакоме кораку своје сусретају строге и тешке о-уде, они као да су се решили, да сами себи издаду сведојбу, да су на најбољем путу. Такав нам ути-сак производи адреса, којом су се они 9. ов. месеца одазвали престол-ној беседи. Шта ти ту наша скуп-штина до сада није посривљала, каквим ли благодетима није она до сада земљу усрећила! Читајући па-негирик, који посланици сами себи пишу, морао би сваки добар Србин пожелети, да им се мандат бар још за три године продужи, те да могу довршити мисију, што све и свако-га може да усрећи; али за такво продужење могао би гласати само овај добар Србин, који би 19 ок-тобра 1880 г. био заспао, па се 25 новембра ов. године пробудно. Но на жалост наших скупштинара сво-где бирачи нису то време проспавали, већ су будно пратили кораке својих дуномоћника!

Догађа се, да скупштину, по свр-шетку њене трогодишње периоде, влада окади по којом похвалном ре-чи, колико да се народни заступни-ци имају чим представити својим бирачима, кад се у средину њихо-ву поврате; али нема случаја, да они, при растанку своје, сами себе каде и хвале, да сами себи издају сведојбу. То се сад први пут до-годило, од како се наша скупштина као законодавно тело састаје.

Слушајући наше „отце отечества“ они се „свесно“ одзивају престол-ној беседи; они су тегабама „отво-рено у очи погледали“. И благода-рећи ваљда тој „свести“ и тим „от-вореним очима“, они су, у слози с владом, „све тегабе сретно отклони-ли“. А то ће рећи, да су кредит зе-маљски, који су, кажу они, затекли

неуређен и неподигнут, уредили и подигли; да су „терет железничких обавеза“ са земље скинули; да су укинули капитулације; да су успе-ли у трговачким уговорима; да су све гране нашег државног живота преобразили; и да су са уставних права грађанских дигли непровидну копену, која је, кажу они, на њима лежала.

Кад би наши „отци отечества“ имали нимбус и моћ, да, као нека-да „свети отци“ изричу верозакон-ске догме, у које сваки правоверни мора безусловно да верује, ми би-смо ћутали; али како радња наших „отаца“, како оних, који су у свети народни дом ушли са апсолутном ве-ћином својих бирача, тако и оних, који ту седе са два и три гласа би-рачка, подлежи оцени и критици јав-нога мишљења, то ћемо узети сло-во да им рекнемо, да у овом на-саду њиховог акта има толико по-грешака, колико има и поставака.

Ако се кредит земаљски подиже скупим зајмовима, онда сте га ви, господо посланици, заиста и поди-гли, одобравајући све зајмове, које вам је подносила влада нашега прав-ца. Но жалимо што морамо одмах додати, да за такве скупе зајмове нити је влади требало много мудро-сти да их нађе, ни вама много тру-да да их одобрите. Ако под пре-ђашњом владом и скупштином „није био ни један купон плаћен“, било је плаћено око по милиона дуката за-ратне набавке на страни; а за др-жавни дуг и спољни и унутрашњи, бејашу и влада и скупштина на нај-бољем путу да га регулишу. То би нишло много сигурније, него што иде у вас, и ако неби нишло тако брзо као што је вас „политика таштине“ навела да верујете да може тако брзо ићи. Но ево сте ви са вашом владом већ испрчили сав дутријеки зајам, а државни дуг нисте опет сав исплатили; реквизиције нисте ни у трећину намирили. Осим постра-далих у рату округа, којима се ре-квизиција почела плаћати још под пређашњом владом, сва Шумадија стоји ненамирења, изузев ваљда са-мо оне наше суграђане, који су од поплаве пострадали, међу које, на-равно, спада и ваш Вучетић. А кад државни дуг стоји још неисплаћен, а зајам који сте начинили да га ис-платите, налази се испрчен, — он-да можете ли „свесно“ рећи, да сте кредит земаљски уредили и подигли? Та видите ли, господо скупштинари, да писци ваше адресе нису ни ми-слили, кад су ону самохваљу у ад-

ресу увели, а ви, опростите нам слободу, нисте знали ни шта сте подписали. Још ће требати земљу дубити, сејати и копати, још ће требати која добра жетва, па да ми смемо „свесно“ рећи: „кредит нам је уређен и подигнут“.

Ви сигурно ни сами не верујете, кад кажете, да сте „терет железни-чких обавеза отклонили“. Ено Бон-туа осуђена као варалице на пет година затвора! Мислите ли, да вас кривимо за то? Не. Свака влада може пасти у руке неваљалим љу-дима. Ако је она учинила све што људска смотреност налаже учинити, да избегне неприлике, нека јој је просто; али је ли влада то учинила, кад је вама уговор са Бонтуом на одо-брење поднела, кад вам је уговор по-днела без предходног конкурса, уго-вор довољно неодређен, замршен, са свима гаранцијама за Бонтуа, а без довољних гаранција за Србију? Је-сте ли, ви господо посланици, сви-ма тегабама заиста у очи погледали кад сте уговор примали, кад се ка-тастрофа догодила, кад сте пренос с једнога друштва на друго одобра-вали? Да ли отворено у очи гле-дате тегабама и данас, кад се же-лезница гради, како се гради? Да ли сте запитали владу, је ли се но-во друштво саставило, колики му је капитал, колико је од тога ка-питала у грађевину узложило, или је можда подиже само у онолико, у колико прима новца из наше др-жавне касе на име годишњине? Ка-ко стојимо са дугом масе Бонтуо-ве, и да ли немамо узрока бојати се још какве катастрофе железни-чке? — Кад све то господо посла-ници, на чисто изведете, онда ћемо вам тек веровати, да сте свима те-габама у очи погледали и терет же-лезничких обавеза са земље скинули, а докле допустите вам да верујемо, да вршите врло лак и незаслужан посао.

Ни мало боље не стојите ни са ус-песима у трговачким уговорима, са којима упоред иде и укидање ка-питулација. Још 1868 године Ру-сија се одрекла капитулација, а кад је трговачки уговор закључен са Ен-глеском у почетку 1880 год., онда су престале капитулације и за ону државу да вреде у Србији. Главни, што је данашња влада од тога вре-мена привредила, то су уговори зак-ључени са Аустријом. Тајна вла-диних успеха у овим преговорима своди се на ону познату основу: ако ви нећете онако како ми хоће-мо, а ми ћемо како ви хоћете. Ко

УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

међу вас и правог трговачког имена и карактера постоји велика провала. О свему томе ви уверисте мене и овдашњу медију вашим јучераљим Деснићевским поступком, а ја као ваш досадањи пријатељ сво показашу тај ваш деснићевски поступак и остао сам свету, па нека ваши пријатељи и познаници цене, којима сте се ви под именом „трговац“ продавали:

Са мојим братом Алексом Стојадничовићем из Медвеђе ви сте били ортаци у свињама. По нашем међусобном договору он је морао оставити своју кућу и рад на њи са свињама до места продаје, разуми се с тим је морао узети на се бригу и одговорност, коју сте ви тако лепо од себе умели уклопити. Чим је с пута дошао, а ви одмах другог дана и то јуче 27 ов. м. пошто сте предходно ноћили у Савиној кући зором између 6 и 7 сати дођосте у кућу Алексину где га затекосте још спавају, не дајете му што на реч: ни да се умие, већ одмах повикасте на њега „паре и рачун“. Алекса, који није сумњао у вас и ваш разбојнички смер, одмах показа вам рачун, на који ви неваљавши никакве злоупотребе, потражиште, да вам и новац по истом положи. Он и то учини. Пружи теби Василије припадајућу ти суму новца, коју ти прими. Кад је дошао ред на Савино примање Алекса пријатељски опомену Сава да му Сава овом приливком исплати овај дуг од 125 дуката позајмљени му још пре три године — место пријатељског споразума ви напротив нечовечно нападоште га у његовој соби са псовком. Кад вам и то неби доста, ти Василије на миг Савин потезе штапом, а затим и столицом на Алексу. На опомену Алексину: да си ти твоје примио, а он се сад рачуна са Савом, и пошто му је ономад среќи писар — одобриво — по судском решењу да од Савино рачуна тај дуг измири, — ти Василије потрже Алексин лезоввер са дуварра, — кога ти је претом Сава показао — и напери му га у преа вичући: „Паре или сад ћеш погнути све је то моје“. Алекса видећи се у опасности и чујући вриску укућана му, коју произведе такав ваш Деснићевски нападај, баца вам сав новац од кога ви узесте колико хтедосте и на мах безобирају утекосте. На тај глас и ја одмах стигох где затекох само Алексу са укућанима плачуће. На столу његовом затекох и неке квите из којих се јасно види да си ти Василије поред припадајуће ти суме још примио и од Савиног дела 150 дуката. Ову суму си отео насилно са напереним лезоввером од Алексе у договору са Савом, пошто та сума новца твоја није ни била. Кад сам ја потрао за вама да ваш отимачки ради доставим општинској власти, затекох вас пред кафаном. Чим мене опазисте ви обојица одмах умакосте остависте непоштену врћу ракију, која вам беше доведена.

Ето шта учинисте ви људи по називу трговци! Сажели се ово са карактером трговачким или можда деснићким чији сте разбојнички рад приливком овом удеду показали, то нека оцени остали свет, ваши и ваши званци. Карактер мога брата Алексе познат је као поштен где год је радио, па с' тога га нећу ни упоређивати са вама. Ако је Сава био незадовољан са повудом Алексиним, то твој напада Василије мора скривати друго што који си га по смишљеном Савиним плану извршио.

Ја као брат нападнутог и опљачканог Алексе имам право јавно вас запитати и на која питања од вас обојицу тражим да ми у року за 15 дана јавно одговорите:

Зашто ви дођосте у кућу Алексину онако у невреме?

Зашто баш по трговачком реду неповасте два поштена грађанина да присуствују при прегледању рачуна и подели уложених и добивених новца у тој вашој свињарској радњи или неодобрите Алекси да позове два присутна грађанина?

Зашто ви одма побегосте и остависте непоштену врћу ракију над ја ступиш пред кафаном? Све ово карактерише ваш поступак у Алексини кући са црном бојом.

Поред свега тога ако имате савести одговорите још и ово:

Зашто човека овако нечовечно разбојнички нападоште за његов поштен рад и рачун? Зовели се то трговачки? Мислите ли да је ваш поступак поштен, па о томе нека и остали трговачки свет цени. — Дотле пак тражићу задовољења противу вашег напада на мог брата код надлежне власти.

28 октобра 1882 год.
у Медвеђи,
окр. Јагодинског
ср. Левачки.

Тодор Стојадничовић
ТРГОВАЦ

ТЕЛЕГРАМИ

Врања, 12 дек.

Наставници свију врањских школа уз суделовање невачке дружице обавише данас парастос покојном Даничићу, уз велико учешће грађана и чиновника свију редова. Прота у цркви а Шарин у школи изговористе беседе, у част великога покојника. Слава имену Даничићеву!

Београдско певачко друштво даваће село са игранком други дан Божића у гостијоници код „Байлона“.

Програм ће се доцније објавити: Из седнице одборске. 10. Декембра 1882 год. бр. 170.

Одбор.

**Огласи
ОБЈАВА,**

Доказато је већ да су практичније познате Свештеночке капе и чиновнице за свештеника у опште у народу по шешир, то тврди и то што сам ове године много више капа продао но друге, и ако је дозвољено и шешире носити. Друго, дасу поменуће капе и са економне стране много пробитачније но шешир, у пракцији је се показало, јер једна капа може служити свештеника у највећем штрапацу, најмање годину дана, а шешир да стоји у својој форми неможе ни четврт године; а на ветру и на киши се неможе никако ни употребити.

Даби свештенство још бољег рачуна нашао у својим познатим капама, ступио сам им цену и од нове 1883 год. продаваћу их по 8. дивара једну без паковања.

Зато позивам овим како све свештенике тако и трговце у унутрашњости, да се изводе било лично или писмено нама обратити, свакога љу најбрже и најтачније у служити са најбољим капама.

10. Декембра 1883 год.
у Београду
Максим Протић,
црквеног и свештенског
одеза кројач.

Јавља својим пацијентима да сада станује у „Балканској улици“ бр. 29. Код куће прима болеснике од 12—5.

Пространа, од тврдог материјала у средини Београда близу теравија продаје се под повољним условима.
Упитати у редакцији овог листа.

Адвоката Маленовића, стан и канцеларија у кући Милосава Илића трговца, сироту кафане поч. Ђир Симе Николића у Ђурији. 3-1

ЛИТОГРАФСКИ ЗАВОД И КАМЕНО-ШТАМПАРИЈА
Хауфлера, Шмутерера и Комп. у Бечу
III, Marxergasse 29.
препоручују се за израду сваковрсних тискарија а нарочито *плаката и корица за црнар-царире* по француском начину а ценом јевтиниом.
Транспарентни плаката за прозоре и стаклена врата најукусније и најлепше.
Мустре на захтевање шаље бесплатно. Мата Јовановић кастриотова улца број 50. 1,12

У Среду 15 ов. мес. у 10 часова пре подне даваћу у Палилулској цркви четрдесето-дневни спомен моме непрежаљеном супругу поч. Генералу
РАНКУ АЛИМПИЋУ
Молим Ранкове и моје пријатеље да изволе присуствовати овој тужној мојој свечаности.
210,3—3
Тужна удовица
Милева Р. Алимпића.

ИЗВЕШТАЈ О ОБРТУ
„БЕОГРАДСКЕ ЗАДРУГЕ ЗА МЕЂУСОБНО ПОМАГАЊЕ И ШТЕДЊУ“
За месец Новембар 1882.

Дугује.		Потражује.	
<i>Готовина.</i>		<i>Листинаца.</i>	
Од Октобра.	3705 46	Есконтвано меница.	13642 —
<i>Главница.</i>		<i>Зајма на залог.</i>	
Уплаћења на удеон: књижице.	5536 —	Издато на залог.	976 —
<i>Улози на камату.</i>		<i>Улози на камату.</i>	
По уложним књижама.	7134 10	Повраћено.	587 —
<i>Листинаца.</i>		Од 1-вог дужника.	53 —
Наплаћене менице.	600 —	Наместај и прибор.	1488 30
Д ци поверитеља.	2555 45	<i>Трошкови.</i>	
<i>Приходи.</i>		На разне књиге и штамп. артије.	1773 20
Од уписиве.	172 50	— издатке оснивачке.	639 70
„ књига и штамп: артија.	62 20	— плате.	248 —
„ провизиона.	9 40	Готовина за декембар.	728 82
„ преноса удеон: књига.	1 —		
<i>Камате.</i>			
Од местних меница.	338 38		
„ зајма на залог.	21 58		
	20136 02		20136 02

Београд 30 новембра 1882.

Управни Одбор.

Извештај овај надзорни одбор сравнио је са дотичним књижама и нашао је да је у свему тачан.

Чланови надзорног одбора.

Сава Н. Шоловић с. р. Мијаило М. Поповић
с. р. Пера Манојловић с. р. Лазар Обреновић с. р.
Свет. Милојевић с. р.